



'IK HELP OUDEREN MET KLUSJES'

WILLIE HEEFT DOWNSYNDROOM, MAAR REDT ZICHZELF PRIMA

Willie Optekamp uit Maarssen werd in november 77 jaar. Hij is daarmee één van de oudste Nederlanders met het syndroom van Down. Willie heeft veertig jaar lang gewerkt, woont zelfstandig, is dol op elektronica en gadgets, en draait nergens zijn hand voor om.

Een jaar of twaalf was Willie toen hij zelf een filmmappaat kon bedienen en thuis 'bioscoopje speelde'. Hij stelde de gang van zijn ouderlijk huis in Maarssen beschikbaar voor alle kinderen uit de buurt. Voor één cent mochten ze komen kijken naar de filmpjes die hij met de hand draaide. Willie lacht weemoedig om die herinnering: "Prachtig was dat." Dat hij het syndroom van Down had, deed er nooit toe. Willie voelde zichzelf normaal, zoals alle andere kinderen. Zijn ouders hadden hem dan ook van kinds af aan net zo behandeld als zijn broer en zus. "Willie ging zelfstandig met de bus vanuit Maarssen naar een speciale school in Utrecht. Eén keer was hij op zeven uur nog niet thuis. Hij bleek de verkeerde bus naar Hilversum te hebben genomen. Wij waren behoorlijk ongerust, maar bij Willie was geen spoor van paniek te bekennen. 'Ik ben gewoon blijven zitten tot ik weer in Utrecht was', zei hij kalmpjes. Hij leefde onbezorgd, maakte zich niet zo gauw druk als wij", vertelt Willies jongere broer Martin (71).



zijn verjaardag. Willy werd toen 77 jaar. En dat is bijzonder, omdat de huidige levensverwachting voor mensen met het downsyndroom ongeveer zestig jaar is. Martin: "Doordat mensen met down sneller verouderen, kun je vijftien jaar bij hun leeftijd optellen. Willie zou nu dus eigenlijk 92 jaar zijn." Van enige veroudering is bij Willie echter maar weinig te merken. Hij oogt vele jaren jonger dan hij is en beweegt zich aanzienlijk soepeler dan veel leeftijdgenoten. "Hij smeert zich elke morgen in met allerlei crèmes. Dat zal het zijn", lacht Martin.

EROPUIT

Willie woont zelfstandig en doet vrijwel alles in zijn huishouden zelf. Hij krijgt alleen hulp bij het schoonmaken van zijn huis en bij de insulineprikken voor zijn diabetes die een verpleegkundige elke morgen komt geven. Eén keer per week maakt Willie zelf een bordje friet met een kroket, de andere dagen ontvangt hij een warme maaltijd van Tafeltje Dekje. Op vrijdag komt zijn begeleidster Romy langs om iets leuks met hem te doen. "We gaan bijvoorbeeld samen winkelen. En we zijn naar opnames van allerlei televisieprogramma's geweest. Dat was erg leuk!", vertelt Willie. Romy heeft hem weleens voorgesteld om naar een cultureel centrum te gaan, waar mensen met een beperking creatieve dingen maken. Daar wilde Willie niets van weten. "Nee hoor, ik ga niet tussen de gekken zitten", had hij gezegd. Als Romy er niet is, gaat Willy er zelf op uit. Dan fietst hij een rondje langs iedereen in Maarssen die hij kent. Een kopje koffie bij de elektronicazaak, thee drinken bij de boekwinkel.

LEVENSVORWACHTING

Eén van Willies grootste hobby's was knutselen met elektronica. "Radio's haalde hij met het grootste gemak in en uit elkaar. Als hij een schok kreeg, vond hij het vreemd genoeg alleen een beetje prikken, terwijl wij van zo'n schok een optater kregen", vertelt Martin. Willie grinnikt daarom. Vanwege zijn fascinatie voor geluidsapparatuur vroeg hij in november vorig jaar een nieuwe radio cadeau voor

Willie woont nog steeds zelfstandig en gaat er graag op uit met zijn begeleidster Romy.



"In mijn eigen buurt houd ik een oogje in het zeil. Ik help ouderen bij klusjes, zet de vuilnisbakken buiten en haal glas op bij de burens." Zijn broer komt geregeld langs om te kijken of alles nog goed is. Steeds weer constateert hij dan dat Willie zichzelf prima redden kan. Martin: "Dan horen we bijvoorbeeld dat hij zelf zijn bril heeft laten maken bij een optiek of na een aanrijding met zijn fiets alvast fysiotherapie heeft geregeld." Dat Willie zo zelfstandig is, dankt hij volgens Martin in hoge mate aan de opvoeding van zijn ouders. "Nooit hebben ze hem het gevoel gegeven dat hij iets niet kon. Willie wilde dolgraag in militaire dienst. Toen hij werd afgekeurd vanwege zijn beperking, vertelde mijn moeder hem dat het was omdat hij zo veel at. 'Dat is veel te duur voor ze.' Daar had Willie wel vrede mee."

VEERTIG JAAR GEWERKT

Willie was ook een van de eerste mensen met een verstandelijke beperking die gingen werken. "Mijn vader liep alle bedrijven in de omgeving af om te vragen of zijn zoon er kon werken. Hij had immers twee goede handen." Willie kreeg daardoor een voltijdsbaan bij Pauw bedrijven, een sociaal werkbedrijf in Breukelen. Van daaruit werd hij ingezet bij bijvoorbeeld de Provinciale Utrechtse Elektriciteitsmaatschappij (PUEM). Hij deed allerlei klussen, zoals spuitwerk, inpakken, opruimen. Uiteindelijk werkte hij veertig jaar bij Pauw. Daarnaast sorteerde hij bij supermarkt Dirk van de Broek ook nog jarenlang lege flessen. Eerst als vrijwilliger, later betaald. "En alles precies goed; er zat geen verkeerde fles bij!", zegt Martin trots.

ZONDER MOEDER

Tot 2010 woonde Willie met zijn moeder in zijn huidige appartement in Maarssen. Toen zij in 2007 viel en haar heup brak, kwam ze in een ziekenhuis en revalidatiecentrum terecht. Twee jaar lang bezocht Willie haar daar. Langzaam raakte hij gewend aan haar afwezigheid in huis. Op de avond dat hij voor het eerst zonder zijn



NOOIT HEBBEN ZIJN OUDERS HEM HET GEVOEL GEGEVEN DAT HIJ IETS NIET KON

moeder op vakantie ging met het Henri Dunant-schip van het Rode Kruis, overleed ze op 96-jarige leeftijd. "Op de Henri Dunant was toen een bonte avond gaande. Hoewel Willy nog van niets wist, is hij de hele avond niet in de feestzaal geweest. Hij zat stilletjes bij de receptie, alsof hij voelde dat er iets gebeurd was", vertelt Martin. Voor Willie, die altijd zo onbezorgd door het leven ging, was het afscheid van zijn moeder heel emotioneel. "We zagen de tranen in zijn ogen. Pas vanaf dat moment kreeg hij grijze haren."

EIGEN PLEK

Toch was Willie er ook trots op om zijn eigen plek te hebben en zelf een huishouden te runnen. Hij peinsde er niet over om naar een tehuis te gaan. Zijn familie zorgde ervoor dat hij hoofdhuurder werd en in zijn vertrouwde omgeving kon blijven wonen. "Hij is er erg gelukkig. We hopen dat hij nog lang zo zal blijven zoals hij nu is." ■